

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

جمهوری اسلامی ایران
وزارت آموزش و پرورش

برنامه پیشنهادی وزارت آموزش و پرورش
دکتر رضامراد صحرایی

همهٔ سعادت‌ها و همهٔ شقاوت‌ها انگیزه‌اش از
مدرسه‌هاست و کلیدش دست معلمین است.

(صحیفه نور، جلد ۶، صفحه ۲۳۷)

مسامحه و سهل‌انگاری در تعلیم و تربیت خیانت به
اسلام و جمهوری اسلامی و استقلال فرهنگی یک ملت و
کشور می‌باشد و باید از آن احتراز کرد.

(صحیفه امام (ره)، جلد ۱۷، صفحه ۳)

ما در آموزش و پرورش احتیاج به تحوّل داریم.

(۱۷ اردیبهشت ۱۳۹۶)

سند تحوّل، یک ریل گذاری است؛ سند تحوّل می تواند
آموزش و پرورش را به آن سر منزل مورد نظر برساند؛ ما
باید کاری کنیم که این اتفاق بیفتد.

(۱۱ اردیبهشت ۱۳۹۸)

ایران قوی بدون تعلیم و تربیت اصولی و ارتقای جایگاه
آموزش و پرورش قابل تصور نیست. آنچه در حوزه آموزش
و پرورش هزینه می شود، سرمایه گذاری برای تضمین توسعه
و پیشرفت آینده کشور است.

(۱۶ اردیبهشت ۱۴۰۱)

فهرست

مقدمه.....	۹
بررسی چالش‌ها و آسیب‌شناسی وضعیت موجود آموزش و پرورش.....	۱۰
الف) ناکارآمدی نظام حکمرانی آموزش و پرورش و فقدان عزم ملی برای تحول در آن.....	۱۰
ب) کم‌توجهی به ارتقای کمی و کیفی سرمایه انسانی آموزش و پرورش.....	۱۱
ج) ضعف در بهره‌وری زیرساخت‌های فیزیکی و فناورانه و ناترازی در منابع و مصارف آموزش و پرورش.....	۱۲
د) ضعف در کیفیت و ناکارآمدی برنامه‌های آموزشی و تربیتی.....	۱۳
ه) جهت‌گیری‌های عدالت‌ستیز و کاهش فرصت‌های برابر آموزشی و پرورشی.....	۱۵
اسناد فرادستی برنامه.....	۱۶
چرخش‌های تحوّل‌آفرین و اثربخش.....	۱۷
اهداف کلان.....	۱۸
حوزه‌های تمرکز و موضوعات کلیدی.....	۲۰
رویکردها و راهبردهای برآمده از اسناد بالادستی و پشتیبان.....	۲۱
برنامه‌های فوری.....	۲۳
برنامه‌ها و اقدامات اولویت‌دار تا پایان دولت سیزدهم.....	۲۴

- برنامه ۱: اجرایی سازی سند تحول بنیادین آموزش و پرورش ۲۴
- برنامه ۲: تحول در سازوکار جذب، تربیت و ارتقای سرمایه انسانی آموزش و پرورش ۲۶
- برنامه ۳: کارآمدسازی نظامات و سازوکارهای راهبری و مدیریت آموزش و پرورش ۳۱
- برنامه ۴: ارتقای عدالت تربیتی و نصیب برابر آموزشی و کیفیت بخشی به برنامه های آموزشی و پرورشی ۳۴
- برنامه ۵: به کارگیری ظرفیت های درونی و بیرونی مدرسه (مشارکت) ۴۰
- برنامه ۶: کارآمدسازی و بهینه سازی نظام تأمین، تخصیص و مصرف منابع مالی در سطوح مختلف نظام آموزش و پرورش ۴۳
- برنامه ۷: استانداردسازی و توسعه فضا، تجهیزات و فناوری های آموزشی و پرورشی ۴۵
- برنامه ۸: ارتقای توانمندی های تربیتی خانواده ها ۴۷

وزارت آموزش و پرورش مهم‌ترین نهاد حاکمیتی و مولد سرمایه اجتماعی است که مأموریت تعلیم و تربیت رسمی و عمومی از مهد کودک تا پایان متوسطه را بر عهده دارد و برای تأمین، تربیت و توانمندسازی نیروی انسانی خود نیز در عرصه تربیت معلم فعالیت می‌نماید. چنین نهادی با این گستره مأموریتی، در ادوار مختلف با چالش‌ها و مسائل مزمنی مواجه بوده؛ این چالش‌ها و مسائل اغلب حل نگردیده و گذر زمان بر پیچیده‌گی آن‌ها افزوده و حل آن‌ها را دشوارتر نموده است. از همین رو، ضرورت و اهمیت «تحول بنیادین نظام آموزش و پرورش» امری بدیهی می‌نماید.

با آگاهی به این دشواری‌ها و پیچیدگی‌ها و ابتدا بر اسناد تحولی تعلیم و تربیت و دانش انباشته تخصصی و نخبگانی کشور و لحاظ موقعیت زمانی و بافتار اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی و سیاسی حاکم و مسائل حال و آینده آموزش و پرورش، برشی از برنامه‌های تکلیفی و ابتکاری تدوین و برای تحقق اهداف تحولی دستگاه ارائه می‌شود. این برنامه با رویکردی توصیفی - تحلیلی و آسیب‌شناسانه از وضع موجود آموزش و پرورش و با نظر به مقاصد متعین در اسناد تحولی در ۸ محور تدوین شده است.

بررسی چالش‌ها و آسیب‌شناسی وضعیت موجود آموزش و پرورش:

الف) ناکارآمدی نظام حکمرانی آموزش و پرورش و فقدان عزم ملی برای تحول در آن

یکی از اصلی‌ترین چالش‌های آموزش و پرورش، ناکارآمدی نظام حکمرانی آن و فقدان عزم ملی برای حل مسائل مبتلابه آن است. اهم آسیب‌های این حوزه عبارتند از:

- تعدد و تداخل مراجع سیاست‌گذار و قانون‌گذار در حوزه آموزش و پرورش کشور؛
- ضعف تقسیم کار ملی و سیاست‌گذاری یکپارچه برای ارکان و زیرنظام‌های آموزشی کشور و بروز تعارض، تزاخم و ناهماهنگی میان آنها؛
- ضعف در تنقیح و به‌روزرسانی قوانین حوزه آموزش و پرورش برای پیاده‌سازی اسناد بالادستی به ویژه سند تحول بنیادین آموزش و پرورش؛
- حاکمیت نگاه هزینه‌ای به آموزش و پرورش و بهره‌مندی نابسند از بودجه عمومی دولت؛
- غفلت از ظرفیت‌های مردمی در سطوح مختلف نظام حکمرانی و اداره امور آموزش و پرورش؛
- پیچیدگی و ناکارآمدی ساختار و تشکیلات سازمانی؛
- ناکارآمدی نظام آمار و اطلاعات و غفلت از یکپارچه‌سازی سامانه‌ها و داده‌های بزرگ؛
- سیاست‌زدگی و فقدان ثبات و پایداری در سیاست‌ها، برنامه‌ها و نظام راهبری و مدیریت آموزش و پرورش.

ب) کم توجهی به ارتقای کمی و کیفی سرمایه انسانی آموزش و پرورش

«سرمایه انسانی آموزش و پرورش» مهم ترین رکن تحول در نظام آموزشی است. با این حال در سال های اخیر به دلایل متعدد از جمله حجم بالای بازنشستگی، اضطراب در تأمین نیروی انسانی مورد نیاز و حاکم شدن سیاست های ناکارآمد جذب، گزینش، تربیت، نگهداشت، ارتقاء و توانمندسازی معلمان، ارتقای کمی و کیفی سرمایه انسانی آموزش و پرورش با آسیب های جدی مواجه شده است که اهم این آسیب ها عبارتند از:

- کمبود نیروی انسانی در حوزه های مختلف؛
- ضعف در سازماندهی و عدم توزیع متوازن نیروها؛
- کاهش مستمر جایگاه، مرجعیت و منزلت مقام «معلم» به عنوان پیشران تحول؛
- ناکارآمدی نظام بازنشستگی فرهنگیان و غفلت از ظرفیت و تجارب مفید بازنشستگان پس از خروج از آموزش و پرورش؛
- تساهل و تسامح در رعایت استانداردها و سنجش صلاحیت های عمومی، تخصصی و حرفه ای نیروی انسانی؛
- عدم توازن بین میزان نیاز به سرمایه انسانی تربیت سرمایه انسانی با ظرفیت دانشگاه های تربیت معلم (دانشگاه فرهنگیان، دانشگاه شهید رجایی)؛
- ضعف در نظام پذیرش و گزینش معلم با معیارهای تربیت معلم مطلوب؛
- ضعف در شایسته سالاری و کم توجهی به ظرفیت های نخبگانی؛
- ناکارآمدی شیوه ها و روش های توانمندسازی منابع انسانی.

ج) ضعف در بهره‌وری زیرساخت‌های فیزیکی و فناوریانه و ناترازی در منابع و مصارف آموزش و پرورش

از لوازم کارآمدی هر نظام آموزشی، اتکای بر نظام تأمین منابع مالی پایدار و تخصیص و مصرف بهینه و همچنین استفاده حداکثری و بهره‌ورانه از زیرساخت‌های فیزیکی و فناوریانه است. آموزش و پرورش در این زمینه نیز دچار آسیب‌هایی است که اهم آن‌ها عبارتند از:

- محدودیت و عدم کفایت منابع و زیرساخت‌ها در مقایسه با گستره رسالت، اهداف، مأموریت‌ها و انتظارات؛
- ناترازی و کسری بودجه مداوم، عدم تخصیص بهنگام منابع مالی، عدم شفافیت و توزیع نامتوازن اعتبارات در بخش‌های مختلف آموزش و پرورش؛
- کمبود اعتبارات و نبود تنوع در روش‌های تأمین منابع مالی؛
- بهره‌وری پایین و ضعف در مدیریت مصارف و منابع مالی آموزش و پرورش؛
- نابسامانی اقتصاد آموزش و پرورش و غیرمولد بودن بخش قابل ملاحظه‌ای از زیرساخت‌ها و دارایی‌ها؛
- سرانه پایین فضاهای آموزشی و پرورشی و تراکم بالای تعداد قابل ملاحظه‌ای از کلاس‌ها؛
- ضعف در زیرساخت‌های سخت‌افزاری و نرم‌افزاری لازم برای توسعه فناوری اطلاعات و ارتباطات و فناوری‌های نوین؛
- فرسودگی، تخریبی و غیرمقاوم بودن بخش قابل توجهی از فضاهای کالبدی و تجهیزات در اختیار دستگاه؛
- فراوانی مدارس کوچک‌مقیاس و پراکندگی ساختمان‌ها و تجهیزات و امکانات.

د) ضعف در کیفیت و ناکارآمدی برنامه‌های آموزشی و تربیتی:

برخورداری از برنامه‌های روزآمد و کارآمد آموزشی و پرورشی مبتنی بر «ارزش‌ها و نظام معیار اسلامی و تمهید موقعیت‌ها و فرصت‌های متنوع تربیتی در ساحت‌های مختلف تعلیم و تربیت و متناسب با استعدادها و نیازهای دانش‌آموزان» یکی دیگر از الزامات تحول در نظام آموزش و پرورش است. با وجود این، نظام برنامه‌ریزی آموزشی و پرورشی وزارت آموزش و پرورش کماکان دارای ضعف‌های جدی است که از آن جمله می‌توان به موارد ذیل اشاره نمود:

- نابسندگی پشتوانه نظری برای راهبری عمل تربیتی مبتنی بر رویکرد تعلیم و تربیت اسلامی؛
- سیطره رویکرد آموزشی و انتقال معلومات و غفلت از تعلیم و تربیت شش ساحتی و کارکردهای فرهنگی، تربیتی و اجتماعی نظام آموزش و پرورش؛
- غیرنافع بودن بخش قابل توجهی از محتوای آموزشی و عدم تناسب آن با «نیازهای واقعی زندگی فردی و اجتماعی و شایستگی‌های مطلوب سبک زندگی اسلامی-ایرانی»؛
- سیطره حافظه‌گرایی و کاهش عمق یادگیری دانش‌آموزان؛
- کنکورمحوری و تأثیر آن بر کیفیت کسب شایستگی‌های عمومی مورد نیاز دانش‌آموزان برای زیست مؤنانه در همه ساحت‌های تربیتی؛
- کم‌توجهی به تفاوت‌های فردی، قومی و جنسیتی و عدم تناسب آموزش‌ها با استعدادها و نیازهای دانش‌آموزان؛

- ناکارآمدی تقویم آموزشی کشور و کم توجهی به مقوله زمان آموزش، جدول دروس و سرفصل های آموزشی با توجه به اقتضائات مناطق مختلف کشور؛
- کم توجهی به دوره های اساس (پیش دبستانی و ابتدایی)؛
- ناکارآمدی نظام استعدادیابی، راهنمایی، مشاوره و مداخله بهنگام و هدایت تحصیلی و شغلی در نظام آموزش و پرورش؛
- کم توجهی به کیفیت آموزش های فنی حرفه ای و مهارتی و سهم ناکافی آن در نظام آموزش و پرورش کشور؛
- توزیع نامتوازن شاخه ها و رشته های تحصیلی مبتنی بر آمایش سرزمین و نیازهای حال و آینده بازار کار و اشتغال کشور؛
- گسترش آسیب های اجتماعی در مدارس و ناکارآمدی برنامه های حمایتی برای مواجهه مؤثر با این آسیب ها؛
- فقدان نظام رصد، پایش، اعتبارسنجی و تضمین کیفیت در نظام آموزش و پرورش.

ه) جهت گیری های عدالت ستیز و کاهش فرصت های برابر آموزشی و پرورشی:

توجه به عدالت تربیتی و برقراری نصیب برابر آموزشی یکی از مهم ترین اهداف سند تحول بنیادین آموزش و پرورش است. با این حال تحقق این امر بنا به دلایل مختلف با چالش های اساسی مواجه بوده است که از آن جمله می توان به موارد ذیل اشاره کرد:

- غلبه نگاه کالایی به امر آموزش و تضعیف کیفیت آموزش در مدارس دولتی؛
- نرخ بالای بازماندگان از تحصیل و ناکارآمدی سیاست ها و سازوکارهای انسداد مبادی بیسوادی و سوادآموزی بزرگسالان؛
- غفلت از بهره فناوریانه در توسعه عدالت تربیتی؛
- ضعف جدی در تأمین زیرساخت های لازم فناوریانه به منظور پوشش آموزش ترکیبی به ویژه در مناطق محروم؛
- ناکافی بودن دسترسی دانش آموزان مناطق محروم و مرزی به آموزش های باکیفیت؛
- کم توجهی به تقویت کمی و کیفی مدارس دولتی، شبانه روزی، عشایری، روستایی و استثنایی؛
- کمبود نیروی انسانی (مربی پرورشی، مشاور، سرایدار مدرسه و ...) با کیفیت در مدارس با نظر به نیازها و اقتضائات منطقه ای؛
- وجود تعداد قابل ملاحظه ای از مدارس چندنوبته، مختلط، فاقد سرویس های بهداشتی و ...

اسناد فرادستی برنامه:

- رهنمودها و منویات حضرت امام خمینی (ره) و مقام معظم رهبری (مد ظله العالی)؛
- قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران؛
- بیانیه گام دوم انقلاب اسلامی؛
- سند چشم‌انداز بیست ساله کشور؛
- سیاست‌های کلی نظام با تأکید بر سیاست‌های کلی ایجاد تحول در نظام آموزش و پرورش؛
- سند تحول بنیادین آموزش و پرورش و زیرنظام‌های آن؛
- قوانین برنامه‌های پنج ساله توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی کشور.

چرخش‌های تحول آفرین و اثربخش:

وضع موجود (از)	وضع مطلوب (به)
تضمین صرف دسترسی به خدمات آموزشی	تضمین آموزش و پرورش باکیفیت و عادلانه برای همه
آموزش متکی بر انباشت اطلاعات	پرورش شایستگی‌های مورد نیاز برای زیست مؤنانه و مسئولانه در همه ساحت‌های تربیتی
تصمیم‌گیری متمرکز دولتی	افزایش تصمیم‌سازی و تصمیم‌گیری اجتماعی و مردمی
یکسان‌نگری مدیریتی-آموزشی	تنوع و نوآوری در الگوهای مدیریتی و برنامه‌های آموزشی و پرورشی
مشارکت صرفاً مالی خانواده‌ها	مشارکت چندوجهی خانواده به عنوان رکن سهیم و مؤثر در فرآیند تربیت
مدرسه به عنوان مکان آموزشی	میدان کسب تجربه‌های متنوع تربیتی و ساده‌شده زندگی واقعی و یکی از کانون‌های پیشرفت محله
کلاس درس به عنوان مکان یادگیری	محیط‌های متنوع رشد دهنده و تعالی بخش
معلم به عنوان آموزش دهنده	معلم به عنوان مربی، اسوه، مشاور و تسهیل کننده یادگیری و تربیت
دانش آموز به عنوان یادگیرنده منفعل	دانش آموز به مثابه مربی فعال، مسئول، پرسش گر و خلاق
محتوای منحصر در کتاب درسی	برنامه محوری، بسته‌های تربیت و یادگیری، مواد و منابع آموزشی متنوع و چندرسانه‌ای، تنوع بخشی به فرصت‌های تربیت و یادگیری
استفاده ابزارانگارانه از رسانه و فناوری	توانمندسازی دانش آموز برای زندگی شایسته در عصر فناوری
مدیریت به عنوان عامل مالی، اداری و پشتیبانی	مدیریت به مثابه راهبری تربیتی
پژوهش صرفاً عطف به تئای جایگاه علمی بین المللی	پژوهش نیازمحور، مزیت‌محور و اولویت‌محور

اهداف کلان:

در برنامه حاضر پیگیری و تحقق اهداف مندرج در اسناد بالادستی مرتبط با آموزش و پرورش مد نظر خواهد بود که اهم این اهداف ناظر به اهداف سند تحول بنیادین آموزش و پرورش به شرح ذیل هستند:

۱ - تربیت انسانی موحد، مؤمن و معتقد به معاد و آشنا و متعهد به مسئولیت‌ها و وظایف در برابر خدا، خود، دیگران و طبیعت، حقیقت‌جو و عاقل، عدالت‌خواه و صلح‌جو، ظلم‌ستیز، جهادگر، شجاع و ایثارگر و وطن‌دوست، مهرورز، جمع‌گرا و جهانی‌اندیش، ولایت‌مدار و منتظر و تلاشگر در جهت تحقق حکومت عدل جهانی، با اراده و امیدوار، خودباور و دارای عزت نفس، امانتدار، دانا و توانا، پاکدامن و باحیا، انتخاب‌گر و آزادمنش، متخلق به اخلاق اسلامی، خلاق و کارآفرین و مقتصد و ماهر، سالم و بانشاط، قانون‌مدار و نظم‌پذیر و آماده ورود به زندگی شایسته فردی، خانوادگی و اجتماعی بر اساس نظام معیار اسلامی؛

۲ - ارتقای نقش نظام تعلیم و تربیت رسمی عمومی و خانواده در رشد و تعالی کشور، بسط و اعتلای فرهنگ عمومی و زمینه‌سازی برای اقتدار و مرجعیت علمی و تکوین تمدن اسلامی - ایرانی در راستای تحقق جامعه جهانی عدل مهدوی با تأکید بر تعمیق معرفت و بصیرت دینی و سیاسی، التزام به ارزش‌های اخلاقی، وفاداری به نظام جمهوری اسلامی ایران، اعتقاد و التزام عملی به اصل ولایت مطلقه فقیه و مردم‌سالاری دینی، تحکیم وحدت ملی، تقویت روحیه علمی، رعایت حقوق و مسئولیت‌های اجتماعی، ارتقای آداب و آیین زندگی متعالی، بهداشتی و زیست محیطی؛

- ۳ - گسترش و تأمین همه جانبه عدالت آموزشی و تربیتی؛
- ۴ - برقراری نظام اثربخش و کارآمد مدیریت و مدیریت منابع انسانی بر اساس نظام معیار اسلامی؛
- ۵ - افزایش مشارکت و اثربخشی همگانی بویژه خانواده در تعالی نظام تعلیم و تربیت رسمی عمومی؛
- ۶ - بهسازی و تحول در نظام برنامه‌ریزی آموزشی و درسی، مالی و اداری و زیرساخت‌های کالبدی؛
- ۷ - ارتقای اثربخشی و افزایش کارایی در نظام تعلیم و تربیت رسمی عمومی.

حوزه‌های تمرکز و موضوعات کلیدی:

اجرای سند تحول بنیادین با تمرکز بر:

- به‌گزینی و تربیت معلم مطلوب و ارتقای سرمایه انسانی وزارت آموزش و پرورش؛
- گسترش عدالت تربیتی و نصیب آموزشی برابر؛
- احیای امور تربیتی و تعلیم و تربیت شش‌ساحتی و چندمهارتی دانش‌آموزان؛
- بهبود نظام آموزشی، ارزیابی و تضمین کیفیت آن، با تأکید بر مدرسه؛
- اقتصاد آموزش و پرورش (مولدسازی سرمایه‌ها، افزایش بهره‌وری، بهبود معیشت و منزلت معلمان)؛
- چابک‌سازی سازمانی، هوشمندسازی و سامانه‌سازی امور اداری؛
- تحول در محتوای کتاب‌های درسی با تأکید بر تعالی هویت و سبک زندگی اسلامی-ایرانی؛
- کاهش تمرکز و افزایش اختیارات مناطق آموزشی و مدارس.

رویکردها و راهبردهای برآمده از اسناد بالادستی و پشتیبان:

- ابتنای تمامی برنامه‌ها و اقدامات بر اساس مبانی نظری و فلسفه تعلیم و تربیت اسلامی و محوریت سند تحول بنیادین آموزش و پرورش به عنوان مبنای ریل‌گذاری و برنامه‌ریزی در آموزش و پرورش؛
- گسترش فضای انقلابی، روزآمدسازی و کارآمدسازی سیاست‌ها، برنامه‌ها، قوانین و رویه‌های نظام آموزش و پرورش؛
 - ایجاد عزم ملی، نهادینه‌سازی نگرش سرمایه‌ای و نفی نگرش مصرفی به آموزش و پرورش؛
 - توسعه و نهادینه‌سازی عدالت تربیتی و کیفیت‌بخشی و کارآمدسازی مدارس دولتی؛
 - پرهیز از حافظه‌محوری و استقرار نظام تعلیم و تربیت شش‌ساحتی و متنوع‌سازی فرصت‌های تربیتی متناسب با هویت، استعدادها و تفاوت‌های فردی دانش‌آموزان؛
 - نهادینه‌سازی مشارکت اثربخش و ارتقای نقش مردم، خانواده‌ها و سایر ارکان سهیم و موثر بر جریان تربیت در سطوح و ابعاد مختلف نظام آموزش و پرورش با رعایت اصل ۳۰ قانون اساسی؛
 - تمهید شرایط مطلوب سیر رشد و تعالی «دانش آموز» به عنوان مهم‌ترین نقطه کانونی سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی؛
 - توجه ویژه به جایگاه «معلم» و «مدیریت آموزشی» و «فناوری‌های نوین» به عنوان پیشران‌های اصلی تحول بنیادین؛
 - ارتقاء منزلت اجتماعی و جایگاه رسالت معلمی؛
 - کاهش تمرکز در برنامه‌ریزی، اداره و نظارت بر عملکرد مدرسه؛

- التزام به شایسته سالاری و شایسته گزینی؛
- تنوع بخشی به منابع مالی پایدار؛
- متناسب سازی ساختار و سازمان با مأموریت های حرفه ای و تخصصی؛
- نظام مند کردن فرایند جذب، تأمین، تربیت، نگهداشت، توانمندسازی و ارتقای سرمایه انسانی؛
- افزایش بهره فناوریانه اطلاعاتی و ارتباطاتی در همه ابعاد و خدمات؛
- تقدم مصالح و منافع ملی و عمومی بر منافع فردی و گروهی، اخلاق مداری، قانون مداری، شفافیت، مسئولیت پذیری، پاسخگویی و انضباط آموزشی، مالی و اداری.

برنامه‌های فوری:

۱. تدوین و پیگیری تصویب نقشه راه اجرای سند تحول بنیادین آموزش و پرورش با شاخص‌های کمی و کیفی میزان تحقق آن و فعال‌سازی ستاد هماهنگی و پشتیبانی اجرای سند تحول بنیادین آموزش و پرورش باریاست معاون اول محترم رئیس جمهور؛
۲. تکمیل اجرای فرآیند رتبه‌بندی معلمان با تمرکز بر «رسیدگی به اعتراضات» و «تدوین پیش‌نویس اصلاحیه آیین‌نامه اجرایی قانون نظام رتبه‌بندی معلمان» و «پیگیری حل مسائل مربوط به رتبه‌بندی نیروهای سازمان‌های تابعه وزارت آموزش و پرورش»؛
۳. تشکیل کمیته «فوریت‌ها» برای برنامه‌ریزی پیشگیرانه و مواجهه سریع و هوشمندانه با تهدید تعطیل‌سازی مدرسه و دیگر آسیب‌های اجتماعی و فرهنگی جامعه دانش‌آموزی با تأکید بر مسائل روز؛
۴. ساماندهی و توزیع بهینه نیروی انسانی در مدارس برای آغاز سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۲ با تأکید بر تسریع در کلاس‌بندی و صدور ابلاغ به‌نگام معلم‌ها؛
۵. حمایت و پشتیبانی و نظارت دقیق بر اجرای امتحانات هماهنگ سراسری خردادماه ۱۴۰۲ با توجه به ضریب تأثیر معدل کتبی در کنکور و پیگیری و نظارت بر حسن اجرای فرآیندهای مرتبط با آزمون‌های استخدامی ۱۴۰۲؛
۶. ساماندهی فضاهای کالبدی و زیرساختی مدارس و دانشگاه‌های تربیت معلم برای شروع سال جدید؛
۷. پیگیری تخصیص فوق‌العاده ویژه کارکنان و معلمان وزارت آموزش و پرورش با استفاده از ظرفیت‌های قانونی و اجرایی؛
۸. تعیین تکلیف نیروهای خرید خدمت و پیگیری جذب مربی امور تربیتی و نیروهای سرایداري مدارس؛
۹. فعال‌سازی ۱۰ هزار مدرسه در ایام تابستان به منظور غنی‌سازی اوقات فراغت کودکان و نوجوانان و طرح تربیت تابستانه با اولویت دختران.

برنامه‌ها و اقدامات اولویت‌دار تا پایان دولت سیزدهم

برنامه‌های اولویت‌دار برای راهبری و مدیریت وزارت آموزش و پرورش تا پایان دولت سیزدهم برشی از برنامه‌های مبتنی بر سیاست‌های کلی تحول بنیادین در نظام آموزش و پرورش، سند تحول بنیادین آموزش و پرورش، به‌ویژه زیرنظام‌های آن و سند تحول دولت مردمی سیزدهم است که اهم آن‌ها عبارتند از:

برنامه ۱: اجرایی‌سازی سند تحول بنیادین آموزش و پرورش، از طریق:

الف) تهیه و ارائه نگاشت قانونی، لوایح و مقررات مورد نیاز اجرای سند تحول بنیادین و ارائه به مراجع سیاست‌گذاری و تقنینی ذی‌ربط (منبع/استناد: برنامه ۱ از راهکار ۸-۴ سند تحول بنیادین در زیرنظام راهبری و مدیریت/زمان اجرا: ۱ سال/دستگاه‌های همکار: مجلس شورای اسلامی، شورای عالی انقلاب فرهنگی و شورای عالی آموزش و پرورش)؛

ب) بازنگری در سازوکارهای نظام برنامه‌ریزی وزارت آموزش و پرورش و تعیین برنامه‌های سالیانه واحدها بر اساس برنامه‌های زیرنظام‌ها ذیل سامانه جامع برنامه‌ریزی وزارتخانه (منبع/استناد: برنامه ۱ و ۲ از راهکار ۲۲-۱ سند تحول بنیادین در زیرنظام برنامه‌درسی/زمان اجرا: استمراری/دستگاه‌های همکار: -)؛

ج) تصویب و پیاده‌سازی فاز اول «الگوی مدرسه تراز سند تحول» در سطح مدارس کشور (منبع/استناد: برنامه ۱ از راهکار ۱-۷ سند تحول بنیادین در زیرنظام برنامه‌درسی/زمان اجرا: ۱ سال/دستگاه‌های همکار: -)؛

د) ارائه نگاهت نهادی اجرای سند تحول به ستاد پشتیبانی و هماهنگی اجرای سند تحول (منبع/استناد: بند د از فصل هشتم سند تحول بنیادین و برنامه ۱ از راهکار ۸-۴ سند تحول بنیادین در زیرنظام راهبری و مدیریت/ زمان اجرا: ۱ سال/ دستگاه‌های همکار: شورای عالی انقلاب فرهنگی و شورای عالی آموزش و پرورش)؛

ه) پیاده‌سازی الگوی جامع ترویجی - آموزشی به منظور جلب مشارکت بدنه وزارت آموزش و پرورش به‌ویژه معلمان و مدیران مدارس در اجرای سند تحول (منبع/استناد: بیانات مقام معظم رهبری (مد ظله) در دیدار با معلمان و فرهنگیان ۱۳۹۸/۲/۱۱/ زمان اجرا: استمراری/ دستگاه‌های همکار: -)؛

و) نهادینه‌سازی و تثبیت جایگاه و تأثیر آموزش و پرورش در فرایند توسعه کشور در نگاه مسئولان کشور و سازمان‌های مؤثر مانند سازمان برنامه و بودجه برای سرمایه‌گذاری در نظام تعلیم و تربیت با توجه به پیامدهای مادی و معنوی آن (منبع/استناد: برنامه ۲ از راهکار ۱۲-۲ سند تحول بنیادین در زیرنظام تربیت معلم و تأمین منابع انسانی/ زمان اجرا: استمراری/ دستگاه‌های همکار: شورای عالی انقلاب فرهنگی، صدا و سیما و سایر رسانه‌ها).

برنامه ۲: تحول در سازوکار جذب، تربیت و ارتقای سرمایه انسانی آموزش و پرورش، از طریق:

الف) تدوین و استقرار **نظام یکپارچه مدیریت منابع انسانی** آموزش و پرورش در قالب برنامه‌های توسعه کشور، با رویکرد توزیع متوازن، عادلانه و ثبات بخشی به مدیریت منابع انسانی، با تأکید بر ساماندهی آنان برای دوره‌ی زمانی حداقل سه ساله (منبع استناد: برنامه ۲ از راهکار ۵-۸ سند تحول بنیادین در زیرنظام تربیت معلم و تأمین منابع انسانی/ زمان اجرا: ۱ سال/ دستگاه‌های همکار: سازمان اداری و استخدامی کشور)؛

ب) تدوین آیین‌نامه «جذب و پذیرش استعدادهای برتر ملی در حوزه‌های علمی، پژوهشی، فناوری، فرهنگی، هنری، تربیتی، قرآنی و ورزشی» با مشارکت نهادهای ذی ربط (منبع استناد: مصوبه «سیاست‌ها و ضوابط کیفیت بخشی دانشگاه فرهنگیان» در جلسه ۱۷۹ شورای عالی انقلاب فرهنگی مورخ ۱۴۰۲/۰۱/۲۳) و شناسایی و جذب استعدادهای برتر دانش‌آموزی به دوره‌ی تربیت معلم در دانشگاه فرهنگیان و دانشگاه تربیت دبیر شهید رجایی و جذب استعدادهای برتر دانشجویی به دوره‌های کارشناسی ارشد تربیت معلم در دانشگاه فرهنگیان (منبع استناد: برنامه ۱ از راهکار ۱۱-۳ و راهکار ۱۱-۱۰ سند تحول بنیادین در زیرنظام تربیت معلم و تأمین منابع انسانی/ زمان اجرا: استمراری/ دستگاه‌های همکار: سازمان اداری و استخدامی کشور، بنیاد ملی نخبگان و وزارت علوم، تحقیقات و فناوری)؛

ج) تقویت و هم‌افزایی ظرفیت‌های دانشگاه فرهنگیان و دانشگاه شهید رجایی و فعال‌سازی ظرفیت‌های سایر دانشگاه‌های برتر و حوزه‌های علمی منتخب در فرایند تربیت معلمان؛

د) برگزاری آزمون اختصاصی «تربیت معلم» و تدوین نظام اختصاصی سنجش و پذیرش دانشجو معلم با رویکرد استعدادیابی بر اساس شایستگی های عمومی، تخصصی و حرفه ای مورد نیاز (مصوبه «سیاست ها و ضوابط کیفیت بخشی دانشگاه فرهنگیان» در جلسه ۱۷۹ شورای عالی انقلاب فرهنگی مورخ ۱۴۰۲/۰۱/۲۲ / زمان اجرا: ۱ سال / دستگاه های همکار: وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و سازمان سنجش آموزش کشور)

ه) تدوین «نظام نامه جذب و تربیت معلم با مشارکت دانشگاه های منتخب و حوزه های علمیه» (مصوبه «سیاست ها و ضوابط کیفیت بخشی دانشگاه فرهنگیان» در جلسه ۱۷۹ شورای عالی انقلاب فرهنگی مورخ ۱۴۰۲/۰۱/۲۲ / زمان اجرا: ۱ سال / دستگاه های همکار: شورای عالی حوزه های علمیه و وزارت علوم، تحقیقات و فناوری)؛

و) تدوین آیین نامه اعطاء راتبه معلمی به دانشجو معلمان جهت افزایش انگیزه و دانش و مهارت دانشجو معلمان (منبع استناد: مصوبه «سیاست ها و ضوابط کیفیت بخشی دانشگاه فرهنگیان» در جلسه ۱۷۹ شورای عالی انقلاب فرهنگی مورخ ۱۴۰۲/۰۱/۲۲ / زمان اجرا: ۱ سال / دستگاه های همکار: -)؛

ز) تأسیس هیأت مرکزی جذب اعضای هیئت علمی دانشگاه فرهنگیان زیر نظر هیأت عالی جذب شورای عالی انقلاب فرهنگی (منبع استناد: مصوبه «سیاست ها و ضوابط کیفیت بخشی دانشگاه فرهنگیان» در جلسه ۱۷۹ شورای عالی انقلاب فرهنگی مورخ ۱۴۰۲/۰۱/۲۲ / زمان اجرا: ۶ ماه / دستگاه های همکار: شورای عالی انقلاب فرهنگی)؛

ح) جذب هیئت علمی متخصص و متعهد به دانشگاه فرهنگیان از میان دانش آموختگان دکتری دانشگاه های برتر کشور و دکتر معلم های شاغل به تدریس در آموزش و پرورش (منبع استناد: برنامه ۳ از راهکار ۱۱-۱ سند تحول بنیادین در زیرنظام تربیت معلم و تأمین

منابع انسانی/ زمان اجرا: استمراری/ دستگاه‌های همکار: وزارت علوم، تحقیقات و فناوری؛

ط) تعیین امتیاز ویژه برای «فعالیت‌های آموزشی و پژوهشی در دانشگاه فرهنگیان» برای اعضای هیأت علمی سایر دانشگاه‌های کشور (منبع/استناد: مصوبه «سیاست‌ها و ضوابط کیفیت بخشی دانشگاه فرهنگیان» در جلسه ۱۷۹ شورای عالی انقلاب فرهنگی مورخ ۱۴۰۲/۰۱/۲۲ / زمان اجرا: ۱ سال / دستگاه‌های همکار: وزارت علوم، تحقیقات و فناوری؛

ی) بازطراحی برنامه درسی دانشگاه فرهنگیان همسو با برنامه درسی مدارس و با رویکرد تقویت هویت معلمی در میان دانشجو معلمان و با تأکید بر برقراری تناظر بین رشته‌های تحصیلی نظام تربیت معلم و دوره‌ها و رشته‌های مختلف تحصیلی با اهداف و نیازهای آموزشی و پرورشی و اختصاص ۱۰ الی ۲۰ درصد واحدهای درسی دوره‌های تحصیلی دانشگاه فرهنگیان به دروس کارآموزی و کارورزی (منبع/استناد: برنامه ۴ از راهکار ۱-۴ و برنامه ۱ از راهکار ۱۱-۱ سند تحول بنیادین در زیرنظام تربیت معلم و تأمین منابع انسانی و مصوبه «سیاست‌ها و ضوابط کیفیت بخشی دانشگاه فرهنگیان» در جلسه ۱۷۹ شورای عالی انقلاب فرهنگی مورخ ۱۴۰۲/۰۱/۲۲ / زمان اجرا: ۲ سال / دستگاه‌های همکار: وزارت علوم، تحقیقات و فناوری؛

ک) استقرار «نظام‌نامه جامع فرهنگی - تربیتی دانشجو معلمان» هم‌راستا با ساحت‌های شش‌گانه سند تحول بنیادین آموزش و پرورش مصوبه «سیاست‌ها و ضوابط کیفیت بخشی دانشگاه فرهنگیان» (در جلسه ۱۷۹ شورای عالی انقلاب فرهنگی مورخ ۱۴۰۲/۰۱/۲۲ / زمان اجرا: استمراری / دستگاه‌های همکار: -)؛

ل) بازننگری و به‌روزرآوری محتوای آموزش‌های ضمن خدمت، متناسب با تغییرات برنامه‌های درسی و تحولات دانش علوم تربیتی و سایر حوزه‌های مرتبط با هویت معلمی (منبع/استناد: برنامه ۲ از راهکار ۱۸-۲ سند تحول بنیادین در زیرنظام تربیت معلم و تأمین منابع انسانی/ زمان اجرا: استمراری/دستگاه‌های همکار: -)؛

م) تأمین، تربیت و توانمندسازی مدرسان و استادان دانشگاه فرهنگیان و دانشگاه تربیت دبیر شهید رجایی و مدرسان دوره‌های آموزشی معلمان براساس استانداردهای مصوب و مبتنی بر سند تحول بنیادین (منبع/استناد: برنامه ۳ از راهکار ۱۱-۱ سند تحول بنیادین در زیرنظام تربیت معلم و تأمین منابع انسانی/ زمان اجرا: استمراری/دستگاه‌های همکار: -)؛

ن) ارتقای کیفیت آموزش‌های بدو خدمت برای معلمان جذب شده از طریق ماده ۲۸ اساسنامه دانشگاه فرهنگیان (منبع/استناد: برنامه‌های ۱، ۲ و ۳ از راهکار ۴-۱ سند تحول بنیادین در زیرنظام تربیت معلم و تأمین منابع انسانی/ زمان اجرا: استمراری/دستگاه‌های همکار: -)؛

س) ایجاد زمینه‌های سخت‌افزاری و نرم‌افزاری به منظور ارتقای نظام رتبه‌بندی معلمان در راستای ارتقای کیفیت تعلیم و تربیت در مدرسه (منبع/استناد: برنامه ۱ از راهکار ۱۲-۱ سند تحول بنیادین در زیرنظام تأمین و تخصیص منابع مالی/ زمان اجرا: ۱ سال/دستگاه‌های همکار: -)

ع) استقرار الگوی نگهداشت معلمان باصلاحیت از طریق استقرار نظام بازنشستگی خاص فرهنگیان و پیگیری اصلاح قوانین مربوط به نظام بازنشستگی و تعهد خدمت ایشان (منبع/استناد: برنامه ۵ از راهکار ۸-۲ سند تحول بنیادین در زیرنظام تربیت معلم و تأمین منابع انسانی/ زمان اجرا: ۶ ماه/دستگاه‌های همکار: سازمان اداری و استخدامی کشور)؛

- ف) بازنگاری و اصلاح قانون متعهدین خدمت و قانون گزینش معلمان، با رویکرد ارتقای صلاحیت‌های عمومی، تخصصی و حرفه‌ای و تقویت جنبه‌های انگیزشی و اخلاقی آنان با همکاری مراجع تقنینی مرتبط (منبع/استناد: برنامه ۲ از راهکار ۳-۲ سند تحول بنیادین در زیرنظام تربیت معلم و تأمین منابع انسانی/زمان اجرا: استمراری/دستگاه‌های همکار: مجلس شورای اسلامی و سازمان اداری و استخدامی)؛
- ص) طراحی و اعطای نشان ملی معلمی با هماهنگی مراجع ذی‌ربط (منبع/استناد: برنامه ۳ از راهکار ۸-۲ سند تحول بنیادین در زیرنظام تربیت معلم و تأمین منابع انسانی/زمان اجرا: استمراری/دستگاه‌های همکار: شورای عالی انقلاب فرهنگی و نهاد ریاست جمهوری)؛
- ق) طراحی و پیاده‌سازی سازوکار اصلاح انتخاب و انتصاب مدیران و ثبات بخشی به مدیریت و مدیران موفق مدارس (منبع/استناد: برنامه ۴ از راهکار ۲۲-۲ سند تحول بنیادین در زیرنظام تربیت معلم و تأمین منابع انسانی/زمان اجرا: استمراری/دستگاه‌های همکار: -)؛
- ر) استقرار سازوکار اعطای گواهینامه صلاحیت معلمی برای جذب و به کارگیری نیروی انسانی (منابع/استناد: برنامه ۲ از راهکار ۳-۲۲ سند تحول بنیادین در زیرنظام تربیت معلم و تأمین منابع انسانی و تبصره ۵ ماده واحده «نحوه جذب منابع انسانی در مشاغل آموزشی تربیتی» (مصوب جلسه ۸۳۳ شورای عالی انقلاب فرهنگی و مصوبه جلسه ۹۹۲ شورای عالی آموزش و پرورش/زمان اجرا: ۱ سال/دستگاه‌های همکار: -)؛
- ش) راه‌اندازی پردیس / دانشکده اختصاصی تربیت مدیران آموزشی و طراحی دوره های آموزشی و تدوین برنامه درسی رشته های مرتبط با مدیریت مدرسه (مصوب جلسه ۸۳۳ شورای عالی انقلاب فرهنگی و مصوبه جلسه ۹۹۲ شورای عالی آموزش و پرورش/زمان اجرا: ۱ سال/دستگاه‌های همکار: -).

برنامه ۳: کارآمدسازی نظامات و سازوکارهای راهبری و مدیریت آموزش و پرورش، از طریق:

الف) **اصلاح ساختار آموزش و پرورش** متناسب با نقش و مأموریت‌های جدید توسط مراجع ذیربط با رویکرد تقویت شأن سیاست‌گذاری، برنامه‌ریزی و نظارت ستادی و چابک‌سازی ستاد و تقویت مشارکت و کاهش تصدی‌گری‌های غیر ضرور (منبع استناد: برنامه های ۱، ۲، ۳ و ۴ از راهکار ۲۲-۵ سند تحول بنیادین در زیرنظام راهبری و مدیریت / زمان اجرا: ۲ سال / دستگاه‌های همکار: سازمان اداری و استخدامی کشور)؛

ب) طراحی سازوکار قانونی برای **ارتباط سازمانی شوراهای آموزش و پرورش استان‌ها با شورای عالی آموزش و پرورش** برای ارتقای نقش شوراهای در سطح ملی (منبع استناد: برنامه ۳ از راهکار ۸-۴ سند تحول بنیادین در زیرنظام راهبری و مدیریت / زمان اجرا: ۱ سال / دستگاه‌های همکار: سازمان اداری و استخدامی کشور)؛

ج) تدوین لوایح و بازنگری در مقررات به منظور **افزایش مؤثر حدود اختیارات و وظایف ادارات کل استان‌ها و مناطق آموزشی و افزایش اختیارات شورای مدرسه و معلمان** در طراحی، اجرا و ارزشیابی برنامه‌های مدیریتی و تربیتی و ایجاد سازوکارهای کارآمد و انگیزه‌بخش نظارت بر عملکرد معلمان و کارکنان مدرسه (منبع استناد: راهکار ۱۳-۲ سند تحول بنیادین / زمان اجرا: ۱ سال / دستگاه‌های همکار: -)؛

د) **تقویت نقش شوراهای استانی و منطقه‌ای آموزش و پرورش** در برنامه‌ریزی‌ها و پشتیبانی و نظارت بر عملکرد آموزش و پرورش

استان و منطقه (منبع: استناد: راهکار ۱۳-۱ سند تحول بنیادین/ زمان اجرا: ۱ سال/ دستگاه‌های همکار: -):

ه) تدوین و اجرای الگوی شایسته‌سالاری در انتصاب مدیران از سطح ستاد تا مدیریت مدرسه و پرهیز از اعمال سلیقه‌های سیاسی و جناحی در عزل و نصب مدیران (منبع: استناد: راهکار ۲۲-۶ سند تحول بنیادین و برنامه ۴ از راهکار ۱۸-۱ در زیرنظام راهبری و مدیریت/ زمان اجرا: ۱ سال/ دستگاه‌های همکار: -):

و) طراحی و اجرای نظام تربیت مدیر در دانشگاه فرهنگیان و جذب استعدادهای برتر و واجد شرایط در مشاغل مدیریتی (منبع: استناد: برنامه ۴ از راهکار ۲۲-۶ در زیرنظام راهبری و مدیریت/ زمان اجرا: ۲ سال/ دستگاه‌های همکار: وزارت علوم، تحقیقات و فناوری):

ز) ایجاد بانک ایده و تجربه مدیریت مدرسه و برقراری شبکه ارتباطی مدیران مدارس برای دسترسی به اطلاعات و تجربیات مدیریتی (سیستم مدیریت دانش) (منبع: استناد: برنامه ۲ از راهکار ۲۲-۶ در زیرنظام راهبری و مدیریت/ زمان اجرا: ۱ سال/ دستگاه‌های همکار: -):

ح) طراحی نظام ارزشیابی عملکرد مدارس و مؤسسات آموزشی و تاثیر یافته‌های آن در ارزشیابی عملکرد مدیران و معلمان بر اساس استانداردهای آموزشی (منبع: استناد: برنامه ۱ از راهکار ۱۹-۳ در زیرنظام راهبری و مدیریت/ زمان اجرا: ۲ سال/ دستگاه‌های همکار: -):

ط) اصلاح تقویم سال تحصیلی با رویکرد توزیع تعطیلات تابستانی در طول سال تحصیلی براساس شرایط اقلیمی مناطق با هماهنگی و تصویب دستگاه‌های ذیربط (منبع: استناد: برنامه ۱ از راهکار ۲۱-۱۰ در زیرنظام راهبری و مدیریت/ زمان اجرا: ۱ سال/ دستگاه‌های

همکار: مجلس شورای اسلامی، شورای عالی آموزش و پرورش؛

ی) طراحی و استقرار پایگاه جامع اطلاعاتی و سامانه یکپارچه و هوشمند مدیریت منابع انسانی و اتصال آن به سایر سامانه‌های مدیریتی، مالی، دانش‌آموزی و مکان‌محور کشور، براساس شاخص‌های مصوب (منبع استناد: برنامه ۱ از راهکار ۵-۸ در زیرنظام تربیت معلم و تأمین منابع انسانی/ زمان اجرا: ۱ سال/ دستگاه‌های همکار: سازمان فناوری اطلاعات ایران و سازمان اداری و استخدامی کشور).

برنامه ۴: ارتقای عدالت تربیتی و نصیب برابر آموزشی و کیفیت بخشی به برنامه های آموزشی و پرورشی، از طریق:

الف) افزایش پوشش تحصیلی دانش آموزان لازم التعليم و جذب بازماندگان از تحصیل و تأمین منابع مالی لازم برای این منظور از طریق توسعه مسئولیت اجتماعی شرکت ها، پذیرش بخشی از مالیات سالانه شرکت ها و هزینه های قابل قبول مالیاتی توسط دولت در برنامه توسعه کشور (منبع استناد: برنامه ۳ از راهکار ۲۰-۳ سند تحول بنیادین در زیرنظام تأمین و تخصیص منابع مالی/ زمان اجرا: استمراری/ دستگاه های همکار: سازمان برنامه و بودجه کشور)؛

ب) توسعه مدارس شبانه روزی، روستا مرکز، مدارس استثنایی و تجهیز مدارس و هنرستان ها و گسترش آموزش های مهارتی متناسب با نیازهای بومی در مناطق روستایی و عشایر و مناطق مرزی کشور (منبع استناد: برنامه ۱ از راهکار ۵-۳ سند تحول بنیادین در زیرنظام راهبری و مدیریت/ زمان اجرا: استمراری/ دستگاه های همکار: سازمان برنامه و بودجه کشور)؛

ج) جذب و ساماندهی نیروی انسانی ویژه مناطق کمتر توسعه یافته، مرزی، روستایی و عشایری، حاشیه شهرها و سکونت گاه های غیر رسمی و کمک به توانمندسازی و مهارت افزایی معلمان مدارس این مناطق (منبع استناد: برنامه های ۱، ۲ و ۳ از راهکار ۴-۵ سند تحول بنیادین در زیرنظام تربیت معلم و تأمین منابع انسانی/ زمان اجرا: استمراری/ دستگاه های همکار: سازمان اداری و استخدامی کشور)؛

د) اعمال سیاست های تشویقی و انگیزشی به منظور توسعه هنرستان های جوار صنعت (اعم از شهرک های صنعتی، شرکت های صنعتی و تولیدی، کارخانه ها و کارگاه ها و پارک های علم و فناوری)، برای گسترش آموزش های مهارتی و توسعه رشته های فنی

و حرفه‌ای متناسب با نیازهای بومی با اولویت مناطق روستایی، عشایری، مرزی و حاشیه شهرها و توسعه مدارس نمونه و مردمی، حمایت از مدارس شبانه روزی، مدارس روستا مرکزی و مدارس استثنایی (منبع/استناد: برنامه ۱ از راهکار ۵-۳ سند تحول بنیادین در زیرنظام راهبری و مدیریت/زمان اجرا: استمراری/دستگاه‌های همکار: سازمان برنامه و بودجه کشور، وزارت صمت)؛

ه) سیاست‌گذاری **تأمین و تخصیص یارانه آموزشی** برای تغذیه، پوشاک، بهداشت و ایاب و ذهاب دانش‌آموزان مناطق کمتر برخوردار روستایی، عشایری و حاشیه شهرها به‌ویژه دانش‌آموزان با نیازهای ویژه در برنامه هفتم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی کشور (منبع/استناد: برنامه ۲ از راهکار ۵-۴ سند تحول بنیادین در زیرنظام تأمین و تخصیص منابع مالی/زمان اجرا: استمراری/دستگاه‌های همکار: سازمان برنامه و بودجه کشور)؛

و) بکارگیری و بسیج کلیه ظرفیت‌های درونی و بیرونی وزارت آموزش و پرورش برای **احیای امور تربیتی** (منبع/استناد: ماده واحده تعیین اولویت‌ها و سیاست‌های فرهنگی، علمی، فناوری و نوآوری برنامه هفتم مصوب جلسه ۱۷۷ مورخ ۱۴۰۱/۱۱/۱۱ شورای عالی انقلاب فرهنگی/زمان اجرا: ۲ سال/دستگاه‌های همکار: کلیه دستگاه و نهادهای مرتبط با موضوع)؛

ز) بازطراحی **برنامه درسی با تأکید بر اهمیت کسب شایستگی‌های تربیتی** در شش ساحت، هویت دوره‌های تحصیلی، توجه به ویژگی‌های فرهنگی-رشدی و تفاوت‌های فردی دانش‌آموزان، محتوای آموزشی نافع، متنوع‌سازی فرصت‌های تربیتی رشددهنده و تعالی‌بخش، پیوند برنامه با تجارب واقعی زندگی و ایجاد زمینه بروز خلاقیت معلم در طراحی برنامه و مشارکت فعال دانش‌آموز

در فرآیند یاددهی - یادگیری مبتنی بر نظام معیار دینی و با اولویت تحقق ارزش های انقلاب اسلامی و دستیابی به حیات طیبه و آداب زندگی اسلامی - ایرانی و تعمیق و اعتلای تربیت دینی و اخلاقی (منبع/استناد: برنامه ۱ تا ۱۵ از راهکار ۱-۱ سند تحول بنیادین در زیرنظام برنامه درسی/زمان اجرا: ۳ سال/دستگاه های همکار: -)؛

ح) بازنگری در جدول عناوین دروس و توزیع زمان آموزش دوره های مختلف تحصیلی (منبع/استناد: برنامه ۱ از راهکار ۲۱-۶ سند تحول بنیادین در زیرنظام تیرنامه درسی/زمان اجرا: ۱ سال/دستگاه های همکار: شورای عالی آموزش و پرورش)؛

ط) طراحی و بازآرایی شاخه ها و رشته های تحصیلی دوره متوسطه مبتنی بر آمایش سرزمینی، نیازهای حال و آینده بازار کار و اشتغال و با توجه به مطالعات و تجارب موفق ملی و بین المللی با تاکید بر افزایش سهم آموزش های فنی، حرفه ای و مهارتی (منبع/استناد: برنامه ۱ از راهکار ۲۱-۱ سند تحول بنیادین در زیرنظام برنامه درسی/زمان اجرا: ۱ سال/دستگاه های همکار: -)؛

ی) تولید و تأمین بسته های تربیت و یادگیری و مواد و منابع آموزشی و تربیتی متنوع در چارچوب مطالبات سند تحول و برنامه درسی ملی با تأکید ویژه بر شایستگی های مشترک تربیتی به ویژه هویت ایرانی، اسلامی و انقلابی و تقویت بینش، گرایش و اراده متربیان برای زیست عقیقانه متناسب با نیازها، علایق و توانمندی های دانش آموزان با مشارکت بخش غیردولتی (منبع/استناد: برنامه ۲ از راهکار ۱۶-۱ سند تحول بنیادین در زیرنظام برنامه درسی/زمان اجرا: استمرار/دستگاه های همکار: -)؛

ک) ایجاد سامانه ارزیابی ۳۶۰ درجه ای مدارس و سنجش دوره ای صلاحیت های تخصصی و حرفه ای معلمان و کاربست نتایج

آن در توانمندسازی و ارتقای شایستگی‌های حرفه‌ای معلمان و رتبه‌بندی ایشان (منبع/استناد: برنامه ۲ از راهکار ۱۰-۲ سند تحول بنیادین در زیرنظام تربیت معلم و تأمین منابع انسانی/زمان اجرا: ۱ سال/دستگاه‌های همکار: -)؛

ل) گردآوری و ارزیابی ایده‌ها و تجارب تحول‌آفرین مدرسه‌ای و مستندسازی و انتشار این ایده‌ها و تجارب در یک سکوی آموزشی و اتصال تمام مدارس کشور به آن و حمایت مادی و معنوی از ایده‌ها و تجارب برتر و توسعه باشگاه معلمان تولیدکننده محتواهای آموزشی و تربیتی (منبع/استناد: راهکار ۲۳-۳ سند تحول بنیادین/زمان اجرا: استمرار/دستگاه‌های همکار: -)؛

م) تدوین نظام‌نامه و شاخص‌های خلاقیت و نوآوری در آموزش و پرورش (منبع/استناد: برنامه ۱ از راهکار ۱۸-۵ سند تحول بنیادین در زیرنظام راهبری و مدیریت/زمان اجرا: ۱ سال/دستگاه‌های همکار: شورای عالی آموزش و پرورش)؛

ن) طراحی و اجرای الگوی ارزشیابی ملی دانش‌آموزان در پایان هر دوره تحصیلی (منبع/استناد: سند تحول دولت مردمی سیزدهم و برنامه ۲ و ۳ و ۴ از راهکار ۱۹-۱ سند تحول بنیادین در زیرنظام پژوهش و ارزشیابی/زمان اجرا: ۲ سال/دستگاه‌های همکار: شورای عالی آموزش و پرورش)؛

س) اجرای پروژه‌های پژوهشی کلان برای ارائه روش‌های تأثیرگذار مدرسه در اصلاح شاخص‌های فرهنگی اجتماعی محله (منبع/استناد: برنامه ۷-۲ از راهکار ۲-۲ سند تحول بنیادین در زیرنظام پژوهش و ارزشیابی/زمان اجرا: ۲ سال/دستگاه‌های همکار: -)؛

ع) استقرار نظام ارزشیابی مستمر عملکرد نظام آموزش و پرورش و پایش کیفیت آن در حوزه زیرنظام‌ها و ساحت‌های تربیت و تنظیم و ارائه گزارش سالانه (منبع/استناد: برنامه ۴ از راهکار ۱۹-۱ سند تحول بنیادین در زیرنظام پژوهش و ارزشیابی/زمان اجرا: ۲ سال/دستگاه‌های همکار: -)؛

ف) طراحی و تولید پرونده الکترونیکی رشد و تربیت کودکان و دانش آموزان در دوره‌های پیش دبستانی، ابتدایی و متوسطه با تأکید بر ساحت‌های شش گانه تربیتی و کشف استعداد‌های آنان (منبع: سند تحول دولت مردمی سیزدهم، راهکار ۲۱-۳ سند تحول بنیادین و برنامه ۳ از راهکار ۵-۷ در زیرنظام برنامه درسی / زمان اجرا: ۱ سال / دستگاه‌های همکار: -):

ص) تدوین و اجرای پیوست‌های عدالت آموزشی و تربیتی در همه‌ی اقدامات و برنامه‌های وزارت آموزش و پرورش برای تضمین دسترسی و بهره‌مندی برابر همه ذی‌ربطان به فرصت‌ها در عین توجه به تفاوت‌های محلی و جنسیتی و فردی آموزشی - تربیتی (از جمله دانش آموزان با استعداد ویژه و نیاز ویژه) (منبع: سند: راهکار ۵-۱ الی ۵-۸ ذیل هدف عملیاتی ۵ سند تحول بنیادین / زمان اجرا: استمراری / دستگاه‌های همکار: حسب برنامه و اقدام مربوطه):

ق) توسعه کمی و کیفی طرح «نماد» برای مقابله با آسیب‌های اجتماعی و افزایش سلامت جسمانی و روانی دانش آموزان (منبع: سند: برنامه‌های ۱، ۲ و ۳ از راهکار ۳-۷ سند تحول بنیادین در زیرنظام راهبری و مدیریت / زمان اجرا: ۱ سال / دستگاه‌های همکار: دستگاه‌های تعیین شده در طرح نماد):

ر) استقرار نظام «دوری» در سازمان‌دهی معلمان در سه پایه اول ابتدایی (منبع: سند: راهکار ۸-۲۱ سند تحول بنیادین / زمان اجرا: - / دستگاه‌های همکار: -):

ش) تجهیز، فعال‌سازی و توسعه ظرفیت اردوگاه‌های دانش آموزی ملی و محلی با بهره‌گیری از سامانه الکترونیکی ثبت نام و

جایابی رزرو برخط به منظور رونق اردوهای تربیتی متنوع با تأکید بر نوجوانان و دختران دانش آموز (منبع/استناد: برنامه ۲ / راهکار ۶-۶

سند تحول بنیادین در زیرنظام تأمین فضا، تجهیزات و فناوری/ زمان اجرا: استمراری/ دستگاه‌های همکار: سازمان برنامه و بودجه):

ت) راه‌اندازی **کارگروه ملی «نوجوانی»** برای هماهنگی و هم‌افزایی برنامه‌ریزی و اقدام نهادهای ذی‌ربط درون وزارتخانه (از جمله سازمان دانش‌آموزی، کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان، معاونت فرهنگی و پرورشی) و دستگاه‌ها و نهادها و مؤسسات دولتی و مردمی با رویکرد ارتقای شایستگی‌هایی همچون هویت ملی و دینی و آرمان‌خواهی و سواد رسانه‌ای (منبع/استناد: برنامه ۴ /

راهکار ۸-۳ سند تحول بنیادین در زیرنظام راهبری و مدیریت/ زمان اجرا: استمراری/ دستگاه‌های همکار: سازمان تبلیغات اسلامی، وزارت ورزش و جوانان و ...):

ث) ایجاد مدارس تجربی وابسته آموزشی دانشگاه فرهنگیان به تناسب نیاز هریک از پردیس‌های دانشگاه در سراسر کشور (مصوبه

«سیاست‌ها و ضوابط کیفیت بخشی دانشگاه فرهنگیان» در جلسه ۱۷۹ شورای عالی انقلاب فرهنگی مورخ ۱۴۰۲/۰۱/۲۲ / زمان اجرا: ۲ سال / دستگاه‌های همکار: -).

برنامه ۵: به کارگیری ظرفیت‌های درونی و بیرونی مدرسه (مشارکت)، از طریق:

الف) افزایش تعداد مدارس هیئت‌امنایی رایگان و تقویت نقش خانواده‌ها، معلمان و افراد و گروه‌های فعال تربیتی مردمی واجد صلاحیت در برنامه‌ریزی، اجرا و نظارت بر عملکرد مدرسه (منبع/استناد: برنامه ۴ از راهکار ۹-۱ سند تحول بنیادین در زیرنظام راهبری و مدیریت و سند انتظار دولت از آموزش و پرورش/زمان اجرا: استمراری/دستگاه‌های همکار: شورای عالی آموزش و پرورش)؛

ب) ایجاد زمینه راه‌اندازی مدارس مردمی و امکان حضور و مشارکت جهادی و داوطلبانهٔ چهره‌ها، گروه‌ها و نهادهای مردمی واجد صلاحیت در فعالیت‌های پرورشی مدارس به منظور تحقق تربیت شش‌ساحتی و ایجاد موقعیت‌های نقش‌آفرینی مؤثر اجتماعی برای دانش‌آموزان و معلمان با رویکرد حل مسائل بومی و ملی (منبع/استناد: سند تحول دولت مردمی سیزدهم/زمان اجرا: ۱ سال/دستگاه‌های همکار: شورای عالی آموزش و پرورش)؛

ج) تهیه و تصویب اصلاحیه مقررات و آیین‌نامه‌ها به ویژه آیین‌نامه اجرایی مدارس و بازنگری در برنامه‌ها و فعالیت‌های فوق‌برنامه با هدف کاهش تمرکز و افزایش اختیارات ارکان مدرسه برای ایفای نقش مدیریتی و تربیتی و مشارکت مؤثر مدیران و معلمان و اولیاء و دانش‌آموزان در تدوین و اجرای برنامه‌ها و فعالیت‌های آموزشی و پرورشی و نظارت بر کیفیت عملکرد مدرسه (منبع/استناد: برنامه ۱ از راهکار ۷-۱ سند تحول بنیادین در زیرنظام راهبری و مدیریت/زمان اجرا: ۶ ماه/دستگاه‌های همکار: شورای عالی آموزش و پرورش)؛

د) تشکیل گروه‌های داوطلب «والدین همیار مدارس» برای مشارکت در طراحی و اجرای برنامه‌های آموزشی و پرورشی برای

تقویت نقش خانواده و نهادهای محلی در سطح برنامه‌ریزی، اجرا و نظارت (منبع استناد: برنامه ۱ از راهکار ۴-۴ و برنامه ۲ از راهکار ۳-۴ سند تحول بنیادین در زیرنظام راهبری و مدیریت/ زمان اجرا: استمراری/ دستگاه‌های همکار: -)؛

ه) طراحی برنامه عمل و نقشه راه همکاری متقابل آموزش و پرورش و مدارس با سایر سازمان‌ها و مراکز فرهنگی، مذهبی و ورزشی محلات (منبع استناد: برنامه ۲ از راهکار ۷-۱ سند تحول بنیادین در زیرنظام راهبری و مدیریت/ زمان اجرا: ۱ سال/ دستگاه‌های همکار: عموم دستگاه‌های فرهنگی کشور در مرحله اجرایی سازی برنامه عمل)؛

و) تهیه نگاشت نهادی و سازوکارهای الزام مشارکت دستگاه‌ها و نهادها در ارائه فعالیت‌های پرورشی به‌ویژه اردوهای راهیان پیشرفت دانش آموزان با همکاری سازمان برنامه و بودجه (منبع استناد: برنامه ۲ از راهکار ۷-۱ سند تحول بنیادین در زیرنظام راهبری و مدیریت/ زمان اجرا: ۱ سال/ دستگاه‌های همکار: عموم دستگاه‌های فرهنگی کشور در مرحله اجرایی سازی برنامه عمل)؛

ز) واسپاری نقش و مسئولیت در فعالیت‌های فرهنگی و اجتماعی محله به شوراهای تشکل‌های دانش‌آموزی مدرسه در محله از جمله باباز تعریف نقش تعاملی آن‌ها (منبع استناد: برنامه ۳ از راهکار ۷-۲ سند تحول بنیادین در زیرنظام راهبری و مدیریت/ زمان اجرا: ۱ سال/ دستگاه‌های همکار: -)؛

ح) ایجاد سازوکار مناسب برای استفاده از فضای مدرسه در ساعات غیررسمی آموزش توسط تشکل‌های دانش‌آموزی، کانون‌های علمی و فرهنگی، انجمن‌های اسلامی دانش‌آموزی برای ارائه خدمات آموزشی، فرهنگی و اجتماعی به سایر دانش‌آموزان و مردم محله (منبع استناد: برنامه ۳ از راهکار ۸-۳ سند تحول بنیادین در زیرنظام راهبری و مدیریت/ زمان اجرا: ۱ سال/ دستگاه‌های همکار: شهرداری‌های مناطق)؛

ط) طراحی سازوکارهای لازم برای ارزش گذاری حضور مؤثر دانش آموزان در فعالیت ها و تشکل های دانش آموزی در فرآیند ارزشیابی تحصیلی و تربیتی آنها (منبع استناد: برنامه ۲/ از راهکار ۸-۳ سند تحول بنیادین در زیر نظام راهبری و مدیریت/ زمان اجرا: ۱ سال/ دستگاه های همکار: شورای عالی آموزش و پرورش)؛

ی) توانمندسازی و آموزش اعضای شورای مدرسه، شورای معلمان و اعضای شورا و مجلس دانش آموزی و تقویت تعاملات بین مدرسه ای در سطح استان و کشور (منبع استناد: برنامه ۲/ از راهکار ۱۳-۲ سند تحول بنیادین در زیر نظام راهبری و مدیریت/ زمان اجرا: ۱ سال/ دستگاه های همکار: -).

برنامه ۶: کارآمدسازی و بهینه‌سازی نظام تأمین، تخصیص و مصرف منابع مالی در سطوح مختلف نظام آموزش و پرورش، از طریق:

الف) **افزایش سهم اعتبارات آموزش و پرورش** از بودجه عمومی دولت و تولید ناخالص داخلی با تعامل سازنده با نهادهای ذی‌ربط (منبع استناد: برنامه ۱ از راهکار ۲۰-۲ سند تحول بنیادین در زیرنظام تأمین و تخصیص منابع مالی/ زمان اجرا: استمراری/ دستگاه‌های همکار: سازمان برنامه و بودجه و مجلس شورای اسلامی)؛

ب) طراحی سازوکار لازم برای **تأمین منابع مالی آموزش و پرورش از محل درآمدهای مالیاتی** به ویژه مالیات بر ارزش افزوده و هماهنگی با مراجع ذی‌ربط برای اجرایی‌سازی این سازوکار (منبع استناد: برنامه ۶ از راهکار ۲-۲۰ سند تحول بنیادین در زیرنظام تأمین و تخصیص منابع مالی/ زمان اجرا: ۱ سال/ دستگاه‌های همکار: سازمان برنامه و بودجه، مجلس شورای اسلامی و سازمان امور مالیاتی کشور)؛

ج) اختصاص و **جهت‌دهی نسبی امکانات و منابع بیشتر به آموزش ابتدایی** (اعتبارات غیر پرسنلی، پژوهشی، تملک دارایی‌های سرمایه‌ای، نیروی انسانی، فناوری و ...) (منبع استناد: برنامه ۱ از راهکار ۲۰-۳ سند تحول بنیادین در زیرنظام تأمین و تخصیص منابع مالی/ زمان اجرا: استمراری/ دستگاه‌های همکار: سازمان برنامه و بودجه، سازمان اداری و استخدامی و مجلس شورای اسلامی)؛

د) ایجاد سازوکارهای مدیریتی به منظور **تقویت اقتصاد آموزش و پرورش** و تدوین و اجرای نظام رفاهی و تسهیلات حمایتی برای معلمان (منبع استناد: برنامه ۲ از راهکار ۱۲-۳ سند تحول بنیادین در زیرنظام تأمین و تخصیص منابع مالی/ زمان اجرا: ۱ سال/ دستگاه‌های همکار: سازمان برنامه و بودجه و مجلس شورای اسلامی)؛

ه) **تبدیل به احسن کردن املاک مازاد** و هزینه کرد آن برای توسعه و تأمین فضا و تجهیزات آموزشی، پرورشی و ورزشی (منبع/استناد: برنامه ۴ از راهکار ۲۰-۶ سند تحول بنیادین در زیرنظام تأمین و تخصیص منابع مالی/زمان اجرا: ۲ سال/دستگاه‌های همکار: سازمان برنامه و بودجه و مجلس شورای اسلامی)؛

و) ایجاد جهش در **جذب و هدایت منابع مالی خیرخواهانه** افراد، مؤسسات، سازمان‌ها برای تأمین هزینه‌های آموزشی و تربیتی دانش‌آموزان، ساخت و تجهیز مدارس و فعالیت‌های تربیتی و کمک آموزشی (منبع/استناد: برنامه ۳ از راهکار ۲۰-۵ سند تحول بنیادین در زیرنظام تأمین و تخصیص منابع مالی/زمان اجرا: ۳ سال/دستگاه‌های همکار: مجمع خیرین مدرسه‌ساز، شهرداری‌ها، بنیاد برکت، بنیاد علوی و ...)

ز) **پایش مستمر چگونگی جلب کمک‌های مستقیم و غیرمستقیم از مردم و نحوه هزینه کرد آن** و شفاف‌سازی اطلاعات مالی مدرسه برای والدین (منبع/استناد: برنامه ۲ از راهکار ۲۰-۵ سند تحول بنیادین در زیرنظام تأمین و تخصیص منابع مالی/زمان اجرا: ۱ سال/دستگاه‌های همکار: -) ح) پیگیری اجرای کامل پرداخت حقوق مالکانه فرهنگیان عضو صندوق ذخیره فرهنگیان و ایجاد زمینه عضویت فرهنگیان غیر عضو این صندوق در حساب ذخیره کارکنان دولت.

برنامه ۷: استانداردسازی و توسعه فضا، تجهیزات و فناوری های آموزشی و پرورشی، از طریق:

الف) استقرار **نظام هوشمند الکترونیکی** برای مکان یابی مناسب فضاها و مراکز آموزشی، تربیتی و ورزشی (منبع: استاندارد: برنامه ۲ از راهکار ۲۱-۲ سند تحول بنیادین در زیرنظام فضا، تجهیزات و فناوری/ زمان اجرا: ۱ سال/ دستگاه های همکار: -)؛

ب) ایجاد و تقویت راهکارهای مشارکت دولت و نهادهای غیردولتی در ساخت و تجهیز فضاهای آموزشی، تربیتی و ورزشی (منبع: استاندارد: برنامه ۳ از راهکار ۹-۲ سند تحول بنیادین در زیرنظام فضا، تجهیزات و فناوری/ زمان اجرا: استمراری/ دستگاه های همکار: حسب مورد از دستگاه های دولتی و نهادهای غیردولتی)؛

ج) **بهسازی و بازسازی مدارس فرسوده و غیراستاندارد** با تأکید بر مجتمع سازی و ساخت مدارس متوسط و بزرگ (منبع: استاندارد: برنامه ۳ از راهکار ۲۱-۱ سند تحول بنیادین در زیرنظام فضا، تجهیزات و فناوری/ زمان اجرا: استمراری/ دستگاه های همکار: سازمان برنامه و بودجه)؛

د) توسعه، **متناسب سازی و مقاوم سازی فضاهای آموزشی**، تربیتی و ورزشی با نیازهای ویژه و تفاوت های جنسیتی و سنی دانش آموزان از جمله محرم سازی مدارس دخترانه (منبع: استاندارد: برنامه ۳ از راهکار ۱۴-۲ سند تحول بنیادین در زیرنظام فضا، تجهیزات و فناوری/ زمان اجرا: استمراری/ دستگاه های همکار: سازمان برنامه و بودجه)؛

ه) **هویت بخشی به فضاهای آموزشی، تربیتی و ورزشی جدید** با تدوین و پیاده سازی الگوها و شاخص های معماری اسلامی - ایرانی (منبع: استاندارد: برنامه ۲ از راهکار ۱۴-۱ سند تحول بنیادین در زیرنظام فضا، تجهیزات و فناوری/ زمان اجرا: استمراری/ دستگاه های همکار:

شورای عالی آموزش و پرورش، سازمان برنامه و بودجه؛

و) طراحی، ساخت، تجهیز و توسعه واحد اطلاعات و منابع آموزش و پرورش در سطح مدرسه بر اساس استانداردهای مصوب (منبع استناد: برنامه ۲ از راهکار ۱-۶ سند تحول بنیادین در زیرنظام فضا، تجهیزات و فناوری/ زمان اجرا: ۳ سال/ دستگاه‌های همکار: وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات)؛

ز) تأمین و تجهیز فضاهای اداری، آموزشی و رفاهی دانشگاه‌های تربیت معلم از طریق رایزنی برای جذب منابع مادی و امکانات واحدهای دانشگاه جامع علمی کاربردی وابسته به دستگاه‌های اجرایی و دانشگاه پیام‌نور در مراکز استان‌ها و دانشسراها و مراکز تربیت معلم سابق (منبع استناد: برنامه ۲ از راهکار ۲۲-۲ در زیرنظام تربیت معلم و تأمین منابع انسانی/ زمان اجرا: ۲ سال/ دستگاه‌های همکار: وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، سازمان برنامه و بودجه، دانشگاه جامع علمی کاربردی و دانشگاه پیام‌نور)؛

ح) توسعه کمی و کیفی آموزش‌های مجازی به‌ویژه استفاده از شبکه آموزش دانش‌آموزان (شاد) به عنوان مکمل آموزش‌های حضوری (منبع استناد: راهکار ۱۷-۱ سند تحول بنیادین/ زمان اجرا: استمراری/ دستگاه‌های همکار: وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات).

برنامه ۸: ارتقای توانمندی‌های تربیتی خانواده‌ها، از طریق:

الف) ایجاد شبکه جامع آموزش خانواده در بستر فناوری اطلاعات و رسانه با محوریت انجمن اولیا و مربیان (منبع/استناد: برنامه ۲ از راهکار ۴-۱ سند تحول بنیادین در زیرنظام راهبری و مدیریت/ زمان اجرا: ۱ سال/ دستگاه‌های همکار: معاونت زنان و امور خانواده ریاست جمهوری)؛

ب) تدوین و اجرای پودمان‌های آموزش خانواده (خودگام، خودمحتوا، خودآموز) برای ارتقای سواد رسانه‌ای و توانمندسازی خانواده در مواجهه هوشمندانه با رسانه‌ها (منبع/استناد: برنامه ۱ از راهکار ۴-۱ سند تحول بنیادین در زیرنظام راهبری و مدیریت/ زمان اجرا: ۶ ماه/ دستگاه‌های همکار: شورای عالی فضای مجازی و معاونت زنان و امور خانواده ریاست جمهوری)؛

ج) طراحی برنامه‌ها و راه‌اندازی مراکز یادگیری محلی و سکویهای آموزشی برای آموزش و توانمندسازی زوجین جوان و والدین پیش از ورود کودک به دبستان (منبع/استناد: برنامه ۳ از راهکار ۴-۲ سند تحول بنیادین در زیرنظام راهبری و مدیریت/ زمان اجرا: ۱ سال/ دستگاه‌های همکار: معاونت زنان و امور خانواده ریاست جمهوری)؛

د) تدوین دوره‌های آموزشی الزامی خانواده‌ها پیش از ورود کودک به مدرسه مبتنی بر سنجش شایستگی‌های تربیتی والدین با استفاده از ظرفیت رسانه‌ها (منبع/استناد: برنامه ۲ از راهکار ۴-۲ سند تحول بنیادین در زیرنظام راهبری و مدیریت/ زمان اجرا: استمراری/ دستگاه‌های همکار: سازمان نظام روانشناسی و مشاوره جمهوری اسلامی ایران، معاونت امور خانواده ریاست جمهوری و سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران)؛

ه) طراحی برنامه‌های آموزشی ویژه خانواده‌های بدسرپرست، فرزندان طلاق، کودکان کار و زنان سرپرست خانوار (منبع
استناد: برنامه ۵ از راهکار ۴-۴ سند تحول بنیادین در زیرنظام راهبری و مدیریت/ زمان اجرا: استمراری/ دستگاه‌های همکار: معاونت زنان و امور خانواده
ریاست جمهوری و نهادهای حمایتی نظیر کمیته امداد امام خمینی (ره)).